

Predmet: *Etická výchova*

Ročník: piaty

1. Charakteristika vyučovacieho predmetu:

Poslaním povinnej voliteľného predmetu etická výchova je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. pripravuje mladých ľudí pre život v tom zmysle, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

Etická výchova sa prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Pre etickú výchovu je primárny rozvoj etických postojov a prosociálneho správania. Jej súčasťou je aj rozvoj sociálnych zručností /otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotených.../ ako aj podpora mentálnej hygieny, podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia.

2. Ciele vyučovacieho predmetu:

Cieľom etickej výchovy je vychovať osobnosť, ktorá:

- má svoju vlastnú identitu, je sama sebou a pritom táto identita zahŕňa v sebe aj prosociálnosť,
- má pozitívny vzťah k životu a ľuďom spojený so zdravou kritickosťou,
- jej správanie je určované osobným presvedčením a interiorizovanými etickými normami, vyplývajúcimi z univerzálnej solidarity a spravodlivosti, a preto je do istej miery nezávislá od tlaku spoločnosti,
- má zrelý morálny úsudok opierajúci sa o zovšeobecnené zásady, preto je schopná správne reagovať aj v neočakávaných a zložitých situáciách,

- charakterizuje ju spojenie správneho myslenia a správneho konania,
- koná v súlade so svojimi zásadami, ale aj s citovou zaangažovanosťou - súlad medzi emóciami a chcením – nekoná len z povinnosti a bez nadšenia s pocitom seba ľútosti,
- prijíma iných v ich rozdielnosti, akceptuje ich názory a je ochotná na prijateľný kompromis, ktorý ale nie je v rozpore so vše ľudskými hodnotami,
- je ochotná a schopná spolupracovať a iniciovať spoluprácu .

Výchovné a vzdelávacie ciele:

Cieľom etickej výchovy ako povinnej voliteľného predmetu na II. stupni základných škôl je:

- poskytnúť žiakom impulzy a pozitívne skúsenosti, ktoré podporujú základnú dôveru, autonómiu a iniciatívu;
- umožniť im osvojiť si základné komunikačné zručnosti, základné úkony spoločenského správania, učiť ich pozitívne hodnotiť seba aj druhých, tvorivo riešiť každodenné situácie v medziľudských vzťahoch;
- vysvetliť žiakom pojmy asertivita, spolupráca a prosociálne (sociálne pozitívne) správanie;
- umožniť žiakom osvojiť si ďalšie sociálne zručnosti, napr. vyjadrovanie citov, empatie, asertívne správanie;
- umožniť žiakom osvojiť si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované dospievanie, učiť ich poznávať sám seba, objavovať svoju identitu, rozvíjať sebaocenenie;
- spoznávať a osvojovať si práva a povinnosti v rodine, učiť sa kultivovane prejavovať svoj názor, postupne preberať zodpovednosť za svoje rozhodnutia, zároveň však rešpektovať rodičov a viesť s nimi konštruktívny dialóg;
- vysvetliť žiakom základné pojmy súvisiace s ochranou prírody a životného prostredia;
- učiť žiakov rešpektovať ľudí s inými názormi, zároveň však ostať sám sebou; formulovať svoje životné ciele, byť odolný voči nevhodným ponukám, ostať slobodný od závislostí, ktoré znehodnocujú a ohrozujú náš život;

- rozvíjať u žiakov povedomie vlastnej dôstojnosti a hodnoty ľudskej bytosti, v tomto zmysle byť schopný kriticky hodnotiť masmediálne vplyvy, vychovať kritického diváka.

3. Učebné zdroje:

Prezentácie učiteľa, literatúra, internet, obrázky, audio a videonahrávky

4. Kritériá a stratégie hodnotenia:

Žiaci sú hodnotení podľa Metodického pokynu MŠ SR č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Predmet etická výchova je neklasifikovaný. Na vysvedčení sa uvedie absolvoval, neabsolvoval.

Hodnotenie absolvoval žiak získa, ak sa aktívne zúčastňoval na vyučovacom procese predmetu alebo ak bol prítomný na vyučovacej hodine, aj keď zo závažných objektívnych dôvodov nepracoval.

Hodnotenie neabsolvoval žiak získa, ak na vyučovacej hodine nepracoval, nevie uplatniť svoje vedomosti a zručnosti ani na podnet učiteľa; celkové hodnotenie takého žiaka je neprospel.

Predmetom hodnotenia vo výchovno-vzdelávacom procese sú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť, osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiaka podľa školského poriadku. Hodnotenie slúži ako prostriedok pozitívnej podpory zdravého rozvoja osobnosti žiaka. Žiaci sú slovné oceňovaní počas hodiny a skupina žiakov priebežne aj na konci hodiny. Žiaci majú priestor na vyjadrenie, ako sa cítili, ako sa im hodina páčila, v čom by privítali zmenu.

5. Obsah predmetu 5. ročníka:

Časový rozsah výučby: 1 hodina týždenne – 33 hodín ročne

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard		Medzipred. vzťahy a prierezové témy	Časová dotácia
		Socio-afektívny	konatívny		
Otvorená komunikácia	-vie vymenovať druhy komunikácie a jej úrovne - vie vysvetliť pojem otvorená komunikácia	- uvedomuje si príčiny komunikačných šumov a vníma miesto komunikačných prekážok pri nedorozumeniach	- dobre zvláda základné komunikačné zručnosti, v komunikácii badať odstraňovanie komunikačných šumov	Osobnostný a sociálny rozvoj	6
Poznanie a pozitívne hodnotenie seba	- rozumie a vie vysvetliť pojmy sebaúcta a sebaovládanie - vie pomenovať prvky podporujúce sebaúctu u žiaka	- uvedomuje si dôležitosť poznania svojich silných a slabých stránok - pozná elementy formujúce jeho sebaúctu	- badať snahu o väčšie sebapoznanie a rozvíjanie pozitívneho hodnotenie seba - v správaní badať väčšie sebaovládanie	Osobnostný a sociálny rozvoj	6
Poznanie a pozitívne hodnotenie druhých	- vie vysvetliť dôležitosť pozitívneho hodnotenia druhých v medziľudských vzťahoch	- chápe zmysel pozitívneho hodnotenia druhých - učí sa vidieť problémy postihnutých, starých a chorých a objavuje ich dary	- je schopný verbalizovať pozitívne hodnotenie druhých v bežných podmienkach - vie ohodnotiť dobro u iných	Osobnostný a sociálny rozvoj	6

			i v podmienkach záťaže – u postihnutých, starých, chorých		
Tvorivosť v medziľudských vzťahoch, iniciatíva	- vie vysvetliť aké má miesto tvorivosť v medziľudských vzťahoch - vie vymenovať znaky tvorivého človeka	- rozumie, že tvorivosť je potrebná nielen pre vedu a umenie, ale aj pre vytváranie medziľudských vzťahov	- pri robení dobra je iniciatívny a tvorivý - vie si vážiť dobro poskytnuté iným človekom	Osobnostný a sociálny rozvoj Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	7
Etické aspekty ochrany prírody	-vie vysvetliť súvislosti medzi ľudskou činnosťou a životným prostredím – vie uviesť príklady ekologickej etiky (šetrenie energie, ochrana prírody)	- cíti sa súčasťou prírody a chce jej pomôcť - vníma svoje možnosti pre ochranu životného prostredia	- podľa svojich možností a výziev, ktoré ponúka daný región ,chráni prírodu a životné prostredie	Environ mentálna výchova Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	8

Pri vyučovaní sa budú prelínať v každom tematickom celku ako integrovaná súčasť
vzdelávacieho obsahu v predmete biológia tieto prierezové tematiky:

Mediálna výchova	MDV
Multikultúrna výchova	MUV
Environmentálna výchova	ENV
Osobnostný a sociálny rozvoj	OSR
Ochrana života a zdravia	OZO
Tvorba projektov a prezentačné zručnosti	TBZ

Predmet: *Etická výchova*

Ročník: šiesty

1. Charakteristika vyučovacieho predmetu:

Poslaním povinne voliteľného predmetu etická výchova je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. pripravuje mladých ľudí pre život v tom zmysle, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

Etická výchova sa prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Pre etickú výchovu je primárny rozvoj etických postojov a prosociálneho správania. Jej súčasťou je aj rozvoj sociálnych zručností /otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotených.../ ako aj podpora mentálnej hygieny, podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia.

2. Ciele vyučovacieho predmetu:

Cieľom etickej výchovy je vychovať osobnosť, ktorá:

- má svoju vlastnú identitu, je sama sebou a pritom táto identita zahŕňa v sebe aj prosociálnosť,
- má pozitívny vzťah k životu a ľuďom spojený so zdravou kritickosťou,
- jej správanie je určované osobným presvedčením a interiorizovanými etickými normami, vyplývajúcimi z univerzálnej solidarity a spravodlivosti, a preto je do istej miery nezávislá od tlaku spoločnosti,
- má zrelý morálny úsudok opierajúci sa o zovšeobecnené zásady, preto je schopná správne reagovať aj v neočakávaných a zložitých situáciách,

- charakterizuje ju spojenie správneho myslenia a správneho konania,
- koná v súlade so svojimi zásadami, ale aj s citovou zaangažovanosťou - súlad medzi emóciami a chcením – nekoná len z povinnosti a bez nadšenia s pocitom seba ľútosti,
- prijíma iných v ich rozdielnosti, akceptuje ich názory a je ochotná na prijateľný kompromis, ktorý ale nie je v rozpore so vše ľudskými hodnotami,
- je ochotná a schopná spolupracovať a iniciovať spoluprácu .

Výchovné a vzdelávacie ciele:

Cieľom etickej výchovy ako povinnej voliteľného predmetu na II. stupni základných škôl je:

- poskytnúť žiakom impulzy a pozitívne skúsenosti, ktoré podporujú základnú dôveru, autonómiu a iniciatívu;
- umožniť im osvojiť si základné komunikačné zručnosti, základné úkony spoločenského správania, učiť ich pozitívne hodnotiť seba aj druhých, tvorivo riešiť každodenné situácie v medziľudských vzťahoch;
- vysvetliť žiakom pojmy empatia, asertivita, spolupráca a prosociálne (sociálne pozitívne) správanie;
- umožniť žiakom osvojiť si ďalšie sociálne zručnosti, napr. vyjadrovanie citov, empatie, asertívne správanie;
- umožniť žiakom osvojiť si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované dospievanie, učiť ich poznávať sám seba, objavovať svoju identitu, rozvíjať sebaoceňovanie;
- spoznávať a osvojovať si práva a povinnosti v rodine, učiť sa kultivovane prejavovať svoj názor, postupne preberať zodpovednosť za svoje rozhodnutia, zároveň však rešpektovať rodičov a viesť s nimi konštruktívny dialóg;
- rozvíjať u žiakov pozitívny postoj k postihnutým, chorým, a iným skupinám obyvateľstva, ktoré potrebujú pomoc a porozumenie;
- vysvetliť žiakom základné pojmy súvisiace s ochranou prírody a životného prostredia;

- učiť žiakov rešpektovať ľudí s inými názormi, zároveň však ostať sám sebou; formulovať svoje životné ciele, byť odolný voči nevhodným ponukám, ostať slobodný od závislostí, ktoré znehodnocujú a ohrozujú náš život;
- rozvíjať u žiakov povedomie vlastnej dôstojnosti a hodnoty ľudskej bytosti, v tomto zmysle byť schopný kriticky hodnotiť masmediálne vplyvy, vychovať kritického diváka.

3. Učebné zdroje:

Prezentácie učiteľa, literatúra, internet, obrázky, audio a videonahrávky

4. Kritériá a stratégie hodnotenia:

Žiaci sú hodnotení podľa Metodického pokynu MŠ SR č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Predmet etická výchova je neklasifikovaný. Na vysvedčení sa uvedie absolvoval, neabsolvoval.

Hodnotenie absolvoval žiak získa, ak sa aktívne zúčastňoval na vyučovacom procese predmetu alebo ak bol prítomný na vyučovacej hodine, aj keď zo závažných objektívnych dôvodov nepracoval.

Hodnotenie neabsolvoval žiak získa, ak na vyučovacej hodine nepracoval, nevie uplatniť svoje vedomosti a zručnosti ani na podnet učiteľa; celkové hodnotenie takého žiaka je neprospel.

Predmetom hodnotenia vo výchovno-vzdelávacom procese sú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť, osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiaka podľa školského poriadku. Hodnotenie slúži ako prostriedok pozitívnej podpory zdravého rozvoja osobnosti žiaka. Žiaci sú slovné oceňovaní počas hodiny a skupina žiakov priebežne aj na konci hodiny. Žiaci majú priestor na vyjadrenie, ako sa cítili, ako sa im hodina páčila, v čom by privítali zmenu.

5. Obsah predmetu 6. ročníka:

Časový rozsah výučby: 2 hodina týždenne – 66 hodín ročne

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard		Medzipred. vzťahy a prierezové témy	Časová dotácia
		Socio-afektívny	konatívny		
Identifikácia a vyjadrenie vlastných citov	-vie vysvetliť pojem city a ich základné členenie - tie, čo sa spájajú s prežívaním pohody a tie, čo sa spájajú s prežívaním nepohody -rozumie a vie vysvetliť vplyv citov na zdravie človeka	-chápe dôležitosť vyjadrenia citov pre život -z vlastnej skúsenosti chápe, ako vplývajú city na zdravie a výkonnosť	- vie narábať s pojmovým aparátom, ktorý sa týka identifikácie citov (vie pomenovať rôzne spôsoby vlastného prežívania) - badať snahu vyjadrovať city zrozumiteľne a bez zraňovania iných	Osobnostný a sociálny rozvoj	14
Kognitívna a emocionálna empatia	-rozumie a vie vyjadriť pojem empatie a jej význam v medziľudských vzťahoch	- chápe význam empatie vo svojom živote a je ochotný ponúkať ju iným	-v komunikácii badať prvky aktívneho počúvania a prejavu empatie	Osobnostný a sociálny rozvoj Multikultúrna výchova	14
Zvládnutie asertivity	- vie vysvetliť pojem, „sebapresadenie“ a pozná jeho význam v medziľudských vzťahoch	- je schopný reflektovať na svojom živote všetky tri formy správania - agresívne, pasívne a asertívne - chápe výhodnosť asertívneho správania pre ozdravenia a jasnosť vzťahov	- pri strete záujmov je schopný komunikovať asertívne, hájiť si svoje právo, avšak vnímať a rešpektovať i oprávnený nárok iného	Osobnostný a sociálny rozvoj	14

Pozitívne vzory správania v histórii, literatúre a každodennom živote	- vie vysvetliť pojmy vzor, model, idol, ideál - vie rozlíšiť pozitívne a negatívne vzory - vie uviesť aspoň dva negatívne a dva pozitívne príklady vzorov z histórie, literatúry a zo svojho okolia	- chápe pojmy vzor, model, idol vo svojom živote - cíti obdiv voči prosociálnym vzorom a chce sa im podobovať - vie vymenovať vlastnosti ľudí, ktorí môžu byť pozitívnym vzorom a vie aspoň dvoch takýchto ľudí identifikovať vo svojom okolí	- je schopný posúdiť svoj idol - prejavuje schopnosť mravného úsudku pri posudzovaní pozitívnych a negatívnych literárnych i historických vzorov - chápe dôležitosť prítomnosti prosociálnych vzorov vo svojom živote - sám sa identifikuje s niektorými vlastnosťami svojich vzorov	Osobnostný a sociálny rozvoj Mediálna výchova Finančná gramotnosť	14
Život, telesné a duševné zdravie ako etická hodnota	- vie vysvetliť termín zdravie a starostlivosť o zdravie - vie zdôvodniť tvrdenie, že zdravie je etická hodnota	- chápe, čo v sebe zahŕňajú ochrana života a starostlivosť o zdravie	- chráni zdravie svoje i zdravie iných (oblečenie, jedlo, odpočinok, pohyb, stop drogám...)	Osobnostný a sociálny rozvoj Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	10

Pri vyučovaní sa budú prelínať v každom tematickom celku ako integrovaná súčasť vzdelávacieho obsahu v predmete biológia tieto prierezové tematiky:

Mediálna výchova	MDV
Multikultúrna výchova	MUV
Environmentálna výchova	ENV
Osobnostný a sociálny rozvoj	OSR
Ochrana života a zdravia	OZO
Tvorba projektov a prezentačné zručnosti	TBZ

Predmet: *Etická výchova*

Ročník: siedmy

1. Charakteristika vyučovacieho predmetu:

Poslaním povinne voliteľného predmetu etická výchova je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. pripravuje mladých ľudí pre život v tom zmysle, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

Etická výchova sa prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Pre etickú výchovu je primárny rozvoj etických postojov a prosociálneho správania. Jej súčasťou je aj rozvoj sociálnych zručností /otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotených.../ ako aj podpora mentálnej hygieny, podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia.

2. Ciele vyučovacieho predmetu:

Cieľom etickej výchovy je vychovať osobnosť, ktorá:

- má svoju vlastnú identitu, je sama sebou a pritom táto identita zahŕňa v sebe aj prosociálnosť,
- má pozitívny vzťah k životu a ľuďom spojený so zdravou kritickosťou,
- jej správanie je určované osobným presvedčením a interiorizovanými etickými normami, vyplývajúcimi z univerzálnej solidarity a spravodlivosti, a preto je do istej miery nezávislá od tlaku spoločnosti,
- má zrelý morálny úsudok opierajúci sa o zovšeobecnené zásady, preto je schopná správne reagovať aj v neočakávaných a zložitých situáciách,

- charakterizuje ju spojenie správneho myslenia a správneho konania,
- koná v súlade so svojimi zásadami, ale aj s citovou zaangažovanosťou - súlad medzi emóciami a chcením – nekoná len z povinnosti a bez nadšenia s pocitom seba ľútosti,
- prijíma iných v ich rozdielnosti, akceptuje ich názory a je ochotná na prijateľný kompromis, ktorý ale nie je v rozpore so vše ľudskými hodnotami,
- je ochotná a schopná spolupracovať a iniciovať spoluprácu .

Výchovné a vzdelávacie ciele:

Cieľom etickej výchovy ako povinnej voliteľného predmetu na II. stupni základných škôl je:

- poskytnúť žiakom impulzy a pozitívne skúsenosti, ktoré podporujú základnú dôveru, autonómiu a iniciatívu;
- umožniť im osvojiť si základné komunikačné zručnosti, základné úkony spoločenského správania, učiť ich pozitívne hodnotiť seba aj druhých, tvorivo riešiť každodenné situácie v medziľudských vzťahoch;
- rozvíjať u žiakov pojmy empatia, asertivita, spolupráca a prosociálne (sociálne pozitívne) správanie;
- umožniť žiakom osvojiť si ďalšie sociálne zručnosti, napr. vyjadrovanie citov, empatie, asertívne správanie;
- umožniť žiakom osvojiť si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované dospievanie, učiť ich poznávať sám seba, objavovať svoju identitu, rozvíjať sebaoceňovanie;
- spoznávať a osvojovať si práva a povinnosti v rodine, učiť sa kultivovane prejavovať svoj názor, postupne preberať zodpovednosť za svoje rozhodnutia, zároveň však rešpektovať rodičov a viesť s nimi konštruktívny dialóg;
- umožniť žiakom uviesť si svoju sexuálnu identitu, chápať pozitívne hodnoty priateľstva, lásky, manželstva a rodiny, uviesť si riziká spojené s predčasným sexuálnym životom, zdôvodniť základné mravné normy, zaujať správny postoj k otázkam súvisiacim so sexualitou;

- rozvíjať u žiakov pozitívny postoj k postihnutým, chorým, a iným skupinám obyvateľstva, ktoré potrebujú pomoc a porozumenie;
- vysvetliť žiakom základné pojmy súvisiace s ochranou prírody a životného prostredia;
- učiť žiakov rešpektovať ľudí s inými názormi, zároveň však ostať sám sebou; formulovať svoje životné ciele, byť odolný voči nevhodným ponukám, ostať slobodný od závislostí, ktoré znehodnocujú a ohrozujú náš život;
- rozvíjať u žiakov povedomie vlastnej dôstojnosti a hodnoty ľudskej bytosti, v tomto zmysle byť schopný kriticky hodnotiť masmediálne vplyvy, vychovať kritického diváka.

3. Učebné zdroje:

Prezentácie učiteľa, literatúra, internet, obrázky, audio a videonahrávky

4. Kritériá a stratégie hodnotenia:

Žiaci sú hodnotení podľa Metodického pokynu MŠ SR č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Predmet etická výchova je neklasifikovaný. Na vysvedčení sa uvedie absolvoval, neabsolvoval.

Hodnotenie absolvoval žiak získa, ak sa aktívne zúčastňoval na vyučovacom procese predmetu alebo ak bol prítomný na vyučovacej hodine, aj keď zo závažných objektívnych dôvodov nepracoval.

Hodnotenie neabsolvoval žiak získa, ak na vyučovacej hodine nepracoval, nevie uplatniť svoje vedomosti a zručnosti ani na podnet učiteľa; celkové hodnotenie takého žiaka je neprospel.

Predmetom hodnotenia vo výchovno-vzdelávacom procese sú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť, osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiaka podľa školského poriadku. Hodnotenie slúži ako prostriedok pozitívnej podpory zdravého rozvoja osobnosti žiaka. Žiaci sú slovne oceňovaní

počas hodiny a skupina žiakov priebežne aj na konci hodiny. Žiaci majú priestor na vyjadrenie, ako sa cítili, ako sa im hodina páčila, v čom by privítali zmenu.

5. Obsah predmetu 7. ročníka:

Časový rozsah výučby: 2 hodina týždenne – 66 hodín ročne

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard		Medzipred. vzťahy a priezovové témy	Časová dotácia
		Socio-afektívny	konatívny		
Prosociálne správanie	- rozumie a vie vysvetliť pojem prosociálne správanie (prejavené dobro vo vzťahu k inému človeku bez očakávania aktuálnej odmeny) - vie vymenovať niektoré druhy prosociálneho správania	- z vlastnej skúsenosti si uvedomuje, čo je to nezištnosť pri konaní dobra - tešia ho rôzne druhy prijatého i vykonaného prosociálneho správania	- badať rozvoj empatie ako predpokladu prosociálneho správania - je ochotný pomôcť, podeliť sa - vie prijať ponúkanú pomoc - participuje na tvorbe sociálnych projektov v triede, príp. v blízkom okolí	Osobnostný a sociálny rozvoj Multikultúrna výchova	14
Objavenie vlastnej jedinečnosti a identity	- vie vysvetliť význam poznania silných a slabých stránok osobnosti	- poznaním svojich silných a slabých stránok svojej osobnosti vytvára priestor pre seba prijatie a rozvoj intrapersonálnej komunikácie	- v komunikácii i vo vzťahoch prejavuje sebaúctu - vie vyjadriť svoje myšlienky, formuluje ich ako svoj názor	Osobnostný a sociálny rozvoj	14
Byť sám sebou, vedieť obhájiť svoje	- vie vysvetliť uplatnenie pojmu asertivita v každodennosti - vie vysvetliť pojem	- chápe proces sebaakceptácie - rozumie manipulatívnym spôsobom v správaní svojom i v správaní iných - pozná svoje právo	- obhajuje svoje legitímne práva - svoje názory doloží argumentáciou - rozlišuje manipulatívne správanie iných i seba a odmieta ho - v komunikácii uplatňuje prvky asertívnych techník (vedieť povedať nie)	Osobnostný a sociálny rozvoj Tvorba	14

práva a názory	manipulácia	na odmietnutie nevhodnej ponuky a pozná zásady jej uplatnenia	- v správaní badať posun k prosociálnosti - je verný zásadám prosociálnosti - postupne preberá zodpovednosť za svoje rozhodnutia	projektu a prezentačné zručnosti	
Závislosti	- vie, čo spôsobuje závislosti v živote mladého človeka - pozná škodlivosť závislosti od fajčenia, alkoholu, omamných látok, hracích automatov, televízie, internetu, sexu, siekt, skupín orientovaných na rasovú neznášanlivosť	- uvedomuje si množstvo ponúk na závislosť - reflektuje mieru vlastnej slobody od rôznych závislostí - túži zostať slobodným	- na ponuky k neviazanej zábave alebo iným druhom závislostí odpovedá – „nie“ - je schopný posúdiť mieru pri rôznych ponukách zábavy - akákoľvek neznášanlivosť voči osobám alebo skupinám osôb je mu cudzia	Osobnostný a sociálny rozvoj Multikultúrna výchova Ochrana života a zdravia	14
Masmediálne vplyvy	- vie vymenovať pozitíva i negatíva masmédií hlavne televízie a internetu	- chápe význam masmediálnych vplyvov vo svojom živote - je citlivý na zábery filmovej produkcie (etický odkaz)	- je schopný si vybrať televízne programy - je pripravený vyhodnotiť etické prvky filmu, alebo vysielania (vhodného pre svoju vekovú kategóriu) - vo virtuálnej realite hľadá to, čo podporuje jeho zdravý životný štýl	Osobnostný a sociálny rozvoj Tvorba projektu a prezentačné zručnosti Mediálna výchova Finančná gramotnosť	10

Pri vyučovaní sa budú prelínať v každom tematickom celku ako integrovaná súčasť vzdelávacieho obsahu v predmete biológia tieto prierezové tematiky:

Mediálna výchova

MDV

Multikultúrna výchova

MUV

Environmentálna výchova

ENV

Osobnostný a sociálny rozvoj

OSR

Ochrana života a zdravia

OZO

Tvorba projektov a prezentačné zručnosti

TBZ

Predmet: *Etická výchova*

Ročník: ôsmy

1. Charakteristika vyučovacieho predmetu:

Poslaním povinne voliteľného predmetu etická výchova je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. pripravuje mladých ľudí pre život v tom zmysle, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

Etická výchova sa prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Pre etickú výchovu je primárny rozvoj etických postojov a prosociálneho správania. Jej súčasťou je aj rozvoj sociálnych zručností /otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotených.../ ako aj podpora mentálnej hygieny, podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia.

2. Ciele vyučovacieho predmetu:

Cieľom etickej výchovy je vychovať osobnosť, ktorá:

- má svoju vlastnú identitu, je sama sebou a pritom táto identita zahŕňa v sebe aj prosociálnosť,
- má pozitívny vzťah k životu a ľuďom spojený so zdravou kritickosťou,
- jej správanie je určované osobným presvedčením a interiorizovanými etickými normami, vyplývajúcimi z univerzálnej solidarity a spravodlivosti, a preto je do istej miery nezávislá od tlaku spoločnosti,
- má zrelý morálny úsudok opierajúci sa o zovšeobecnené zásady, preto je schopná správne reagovať aj v neočakávaných a zložitých situáciách,

- charakterizuje ju spojenie správneho myslenia a správneho konania,
- koná v súlade so svojimi zásadami, ale aj s citovou zaangažovanosťou - súlad medzi emóciami a chcením – nekoná len z povinnosti a bez nadšenia s pocitom seba ľútosti,
- prijíma iných v ich rozdielnosti, akceptuje ich názory a je ochotná na prijateľný kompromis, ktorý ale nie je v rozpore so vše ľudskými hodnotami,
- je ochotná a schopná spolupracovať a iniciovať spoluprácu .

Výchovné a vzdelávacie ciele:

Cieľom etickej výchovy ako povinnej voliteľného predmetu na II. stupni základných škôl je:

- poskytnúť žiakom impulzy a pozitívne skúsenosti, ktoré podporujú základnú dôveru, autonómiu a iniciatívu;
- umožniť im osvojiť si základné komunikačné zručnosti, základné úkony spoločenského správania, učiť ich pozitívne hodnotiť seba aj druhých, tvorivo riešiť každodenné situácie v medziľudských vzťahoch;
- rozvíjať u žiakov pojmy empatia, asertivita, spolupráca a prosociálne (sociálne pozitívne) správanie;
- umožniť žiakom osvojiť si ďalšie sociálne zručnosti, napr. vyjadrovanie citov, empatie, asertívne správanie;
- umožniť žiakom osvojiť si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované dospievanie, učiť ich poznávať sám seba, objavovať svoju identitu, rozvíjať sebaoceňovanie;
- spoznávať a osvojovať si práva a povinnosti v rodine, učiť sa kultivovane prejavovať svoj názor, postupne preberať zodpovednosť za svoje rozhodnutia, zároveň však rešpektovať rodičov a viesť s nimi konštruktívny dialóg;
- umožniť žiakom uviesť si svoju sexuálnu identitu, chápať pozitívne hodnoty priateľstva, lásky, manželstva a rodiny, uviesť si riziká spojené s predčasným sexuálnym životom, zdôvodniť základné mravné normy, zaujať správny postoj k otázkam súvisiacim so sexualitou;

- rozvíjať u žiakov pozitívny postoj k postihnutým, chorým, a iným skupinám obyvateľstva, ktoré potrebujú pomoc a porozumenie;
- vysvetliť žiakom základné pojmy súvisiace s ochranou prírody a životného prostredia;
- učiť žiakov rešpektovať ľudí s inými názormi, zároveň však ostať sám sebou; formulovať svoje životné ciele, byť odolný voči nevhodným ponukám, zostať slobodný od závislostí, ktoré znehodnocujú a ohrozujú náš život;
- rozvíjať u žiakov povedomie vlastnej dôstojnosti a hodnoty ľudskej bytosti, v tomto zmysle byť schopný kriticky hodnotiť masmediálne vplyvy, vychovať kritického diváka.

3. Učebné zdroje:

Prezentácie učiteľa, literatúra, internet, obrázky, audio a videonahrávky

4. Kritériá a stratégie hodnotenia:

Žiaci sú hodnotení podľa Metodického pokynu MŠ SR č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Predmet etická výchova je neklasifikovaný. Na vysvedčení sa uvedie absolvoval, neabsolvoval.

Hodnotenie absolvoval žiak získa, ak sa aktívne zúčastňoval na vyučovacom procese predmetu alebo ak bol prítomný na vyučovacej hodine, aj keď zo závažných objektívnych dôvodov nepracoval.

Hodnotenie neabsolvoval žiak získa, ak na vyučovacej hodine nepracoval, nevie uplatniť svoje vedomosti a zručnosti ani na podnet učiteľa; celkové hodnotenie takého žiaka je neprospel.

Predmetom hodnotenia vo výchovno-vzdelávacom procese sú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť, osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiaka podľa školského poriadku. Hodnotenie slúži ako prostriedok pozitívnej podpory zdravého rozvoja osobnosti žiaka. Žiaci sú slovne oceňovaní

počas hodiny a skupina žiakov priebežne aj na konci hodiny. Žiaci majú priestor na vyjadrenie, ako sa cítili, ako sa im hodina páčila, v čom by privítali zmenu.

5. Obsah predmetu 8. ročníka:

Časový rozsah výučby: 1 hodina týždenne – 33 hodín ročne

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard		Medzipredmetové vzťahy	Časová dotácia
Etické aspekty vzťahu k vlastnej rodine	- vie pomenovať možnosti prosociálneho správania vo vlastnej rodine	- uvedomuje si svoje práva a povinnosti v rodine a snaží sa chápať ich význam - túži prispieť svojim dielom do dobrého fungovania vlastnej rodiny	- prejavuje snahu vychádzať dobre s členmi vlastnej rodiny - v rodine uplatňuje základné komunikačné zručnosti, požiadať o láskavosť, o odpustenie, vedieť vysloviť návrh - v rodinnom prostredí vie použiť pozitívne hodnotenie, empatiu a tvorivosť v prosociálnom správaní -prejavuje spoluúčasť na rodinnom živote - je schopný reflektovať vlastné pôsobenie v rodine	Osobnostný a sociálny rozvoj Finančná gramotnosť	7
Etické aspekty integrovania sexuálnej zrelosti do kontextu osobnosti.	- vie čo je to počatie a prenatálny život človeka - vie vysvetliť dôvody pre odloženie prvého sexuálneho styku do psychosociálnej zrelosti - vie vysvetliť príčiny a dôsledky predčasného sexu - vie čo sú to pohlavné choroby a AIDS	- sexualitu vníma ako veľkú hodnotu - vníma a stotožňuje sa so svojou sexuálnou identitou - chápe pozitívne hodnoty, ako priateľstvo, láska, manželstvo a rodina - uvedomuje si riziká spojené s predčasným sexuálnym životom - túži po hlbokom vzťahu založenom na úcte a vzájomnej láske	- o otázkach sexuality hovorí úctivo - neznáme oblasti si ujasňuje dialógom s rodičmi, alebo učiteľom, - vo vzťahu k inému pohlaviu je pozorný a vnímavý	Osobnostný a sociálny rozvoj Ochrana života a zdravia	7

Vzťah k chorým, starým, postihnutým, mentálne alebo morálne narušeným ľuďom.	- vie vymenovať obmedzenia a prednosti chorých a osôb so špecifickými potrebami - vie zdôvodniť potrebu i špecifiká	- uvedomuje si ťažkosti, ktoré prežívajú starí a chorí ľudia a túži im pomôcť	- v kontakte so starými, chorými a s osobami so špecifickými potrebami prejavuje prvky tvorivej prosociálnosti	Osobnostný a sociálny rozvoj Finančná gramotnosť	7
---	---	---	--	---	---

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard		Medzipred. vzťahy a prierezové témy	Časová dotácia
		Socio-afektívny	konatívny		
Zdroje etického poznania ľudstva	- vie vysvetliť, čo je to mravná hodnota a mravná norma - pozná základné zdroje etického poznania ľudstva	- chápe význam svedomia vo svojom živote	- prejavuje rozhodnutie pre dobro ako postoj	Osobnostný a sociálny rozvoj	7
Život, telesné a duševné zdravie ako etická hodnota	- vie vysvetliť termín zdravie a starostlivosť o zdravie - vie zdôvodniť tvrdenie, že zdravie je etická hodnota	- chápe, čo v sebe zahŕňajú ochrana života a starostlivosť o zdravie	- chráni zdravie svoje i zdravie iných (oblečenie, jedlo, odpočinok, pohyb, stop drogám...)	Osobnostný a sociálny rozvoj Ochrana života a zdravia	5

Pri vyučovaní sa budú prelínať v každom tematickom celku ako integrovaná súčasť vzdelávacieho obsahu v predmete biológia tieto prierezové tematiky:

Mediálna výchova	MDV
Multikultúrna výchova	MUV
Environmentálna výchova	ENV
Osobnostný a sociálny rozvoj	OSR

Ochrana života a zdravia	OZO
Tvorba projektov a prezentačné zručnosti	TBZ
Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra	RLK

Predmet: *Etická výchova*

Ročník: deviaty

1. Charakteristika vyučovacieho predmetu:

Poslaním povinne voliteľného predmetu etická výchova je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. pripravuje mladých ľudí pre život v tom zmysle, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

Etická výchova sa prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Pre etickú výchovu je primárny rozvoj etických postojov a prosociálneho správania. Jej súčasťou je aj rozvoj sociálnych zručností /otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotených.../ ako aj podpora mentálnej hygieny, podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia.

2. Ciele vyučovacieho predmetu:

Cieľom etickej výchovy je vychovať osobnosť, ktorá:

- má svoju vlastnú identitu, je sama sebou a pritom táto identita zahŕňa v sebe aj prosociálnosť,
- má pozitívny vzťah k životu a ľuďom spojený so zdravou kritickosťou,
- jej správanie je určované osobným presvedčením a interiorizovanými etickými normami, vyplývajúcimi z univerzálnej solidarity a spravodlivosti, a preto je do istej miery nezávislá od tlaku spoločnosti,
- má zrelý morálny úsudok opierajúci sa o zovšeobecnené zásady, preto je schopná správne reagovať aj v neočakávaných a zložitých situáciách,

- charakterizuje ju spojenie správneho myslenia a správneho konania,
- koná v súlade so svojimi zásadami, ale aj s citovou zaangažovanosťou - súlad medzi emóciami a chcením – nekoná len z povinnosti a bez nadšenia s pocitom seba ľútosti,
- prijíma iných v ich rozdielnosti, akceptuje ich názory a je ochotná na prijateľný kompromis, ktorý ale nie je v rozpore so vše ľudskými hodnotami,
- je ochotná a schopná spolupracovať a iniciovať spoluprácu .

Výchovné a vzdelávacie ciele:

Cieľom etickej výchovy ako povinnej voliteľného predmetu na II. stupni základných škôl je:

- poskytnúť žiakom impulzy a pozitívne skúsenosti, ktoré podporujú základnú dôveru, autonómiu a iniciatívu;
- umožniť im osvojiť si základné komunikačné zručnosti, základné úkony spoločenského správania, učiť ich pozitívne hodnotiť seba aj druhých, tvorivo riešiť každodenné situácie v medziľudských vzťahoch;
- rozvíjať u žiakov pojmy empatia, asertivita, spolupráca a prosociálne (sociálne pozitívne) správanie;
- umožniť žiakom osvojiť si ďalšie sociálne zručnosti, napr. vyjadrovanie citov, empatie, asertívne správanie;
- umožniť žiakom osvojiť si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované dospievanie, učiť ich poznávať sám seba, objavovať svoju identitu, rozvíjať sebaoceňovanie;
- spoznávať a osvojovať si práva a povinnosti v rodine, učiť sa kultivovane prejavovať svoj názor, postupne preberať zodpovednosť za svoje rozhodnutia, zároveň však rešpektovať rodičov a viesť s nimi konštruktívny dialóg;
- umožniť žiakom uviesť si svoju sexuálnu identitu, chápať pozitívne hodnoty priateľstva, lásky, manželstva a rodiny, uviesť si riziká spojené s predčasným sexuálnym životom, zdôvodniť základné mravné normy, zaujať správny postoj k otázkam súvisiacim so sexualitou;

- rozvíjať u žiakov pozitívny postoj k postihnutým, chorým, a iným skupinám obyvateľstva, ktoré potrebujú pomoc a porozumenie;
- vysvetliť žiakom základné pojmy súvisiace s ochranou prírody a životného prostredia;
- učiť žiakov rešpektovať ľudí s inými názormi, zároveň však ostať sám sebou; formulovať svoje životné ciele, byť odolný voči nevhodným ponukám, ostať slobodný od závislostí, ktoré znehodnocujú a ohrozujú náš život;
- rozvíjať u žiakov povedomie vlastnej dôstojnosti a hodnoty ľudskej bytosti, v tomto zmysle byť schopný kriticky hodnotiť masmediálne vplyvy, vychovať kritického diváka.

3. Učebné zdroje:

Prezentácie učiteľa, literatúra, internet, obrázky, audio a videonahrávky

4. Kritériá a stratégie hodnotenia:

Žiaci sú hodnotení podľa Metodického pokynu MŠ SR č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Predmet etická výchova je neklasifikovaný. Na vysvedčení sa uvedie absolvoval, neabsolvoval.

Hodnotenie absolvoval žiak získa, ak sa aktívne zúčastňoval na vyučovacom procese predmetu alebo ak bol prítomný na vyučovacej hodine, aj keď zo závažných objektívnych dôvodov nepracoval.

Hodnotenie neabsolvoval žiak získa, ak na vyučovacej hodine nepracoval, nevie uplatniť svoje vedomosti a zručnosti ani na podnet učiteľa; celkové hodnotenie takého žiaka je neprospel.

Predmetom hodnotenia vo výchovno-vzdelávacom procese sú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť, osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiaka podľa školského poriadku. Hodnotenie slúži ako prostriedok pozitívnej podpory zdravého rozvoja osobnosti žiaka. Žiaci sú slovne oceňovaní

počas hodiny a skupina žiakov priebežne aj na konci hodiny. Žiaci majú priestor na vyjadrenie, ako sa cítili, ako sa im hodina páčila, v čom by privítali zmenu.

5. Obsah predmetu 9. ročníka:

Časový rozsah predmetu: 1 hodina týždenne – 33 hodín ročne

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard		Medzipred. vzťahy a prierezové témy	Časová dotácia
		Socio-afektívny	konatívny		
Ekonomické hodnoty a etika	- vie rozoznať a vysvetliť inštrumentálnosť a cieľovosť hodnoty peňazí - vie vymenovať „ekonomické cnosti“	- chápe základné etické problémy súvisiace s ekonomickými hodnotami - pozná ciele a úlohy reklamy	- v materiálnej oblasti je rozvážny, nemá veľké nároky - nepodlieha manipulácii reklamy a nedožaduje sa nadbytku ako nevyhnutnosti - prejavuje solidaritu a pomoc	Osobnostný a sociálny rozvoj Tvorba projektu a prezentačné zručnosti Finančná gramotnosť	9
Dobré meno a pravda ako etické hodnoty	- pozná zásady narábania s pravdou - vie vysvetliť pojmy dobré meno, česť, ublíženie na cti	- chápe etické problémy súvisiace s pravdou a dobrým menom - uvedomuje si hodnotu pravdy, cti	- v komunikácii svoje názory a tvrdenia podkladá argumentmi a prijíma argumentáciu iných	Osobnostný a sociálny rozvoj Finančná gramotnosť	9

		a dobrého mena	- nevstupuje bezhlavo do kritiky iných, neohovára a neosočuje	Finančná gramotnosť	
Etické aspekty integrovania sexuálnej zrelosti do kontextu osobnosti	- vie vysvetliť dôvody pre odloženie prvého sexuálneho styku do psychosociálnej zrelosti - vie vysvetliť príčiny a dôsledky predčasného sexu	- chápe pozitívne hodnoty, ako priateľstvo, láska, manželstvo a rodina - uvedomuje si riziká spojené s predčasným sexuálnym životom - túži po hlbokom vzťahu založenom na úcte a vzájomnej láske	- o otázkach sexuality hovorí úctivo - neznáme oblasti si ujasňuje dialógom s rodičmi, alebo učiteľom, - vo vzťahu k inému pohlaviu je pozorný a vnímavý	Osobnostný a sociálny rozvoj	9
Zdravý životný štýl	- vie vymenovať možnosti trávenia voľného času vo svojom prostredí	- chápe dôležitosť zdravého životného štýlu aj vo svojom živote	- má svoje koníčky a vie o nich so záujmom hovoriť	Osobnostný a sociálny rozvoj Ochrana života a zdravia Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	6

Pri vyučovaní sa budú prelínať v každom tematickom celku ako integrovaná súčasť vzdelávacieho obsahu v predmete biológia tieto prierezové tematiky:

Mediálna výchova	MDV
Multikultúrna výchova	MUV
Environmentálna výchova	ENV
Osobnostný a sociálny rozvoj	OSR
Ochrana života a zdravia	OZO
Tvorba projektov a prezentačné zručnosti	TBZ
Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra	RLK